

1

Я вірю у вас

Мої любі брати й сестри, дорогі юні друзі!

Ви, молодь сьогоднішня, — покоління, яке народилося на початку третього тисячоліття. Нашому століттю ще немає і двадцяти років, воно таке молоде, як і ви. Світ дорослішає разом з вами, і він буде таким, яким зробите його ви.

Тривалий час спостерігаючи за молоддю, зараз я звертаюся безпосередньо до вас. Я маю величезну віру у ваше покоління. Багато років я організовував зустрічі з вами як в Індії, так і під час подорожей Європою, Сполученими Штатами, Канадою, Австралією та Японією. Інтенсивне спілкування з молоддю всього світу знову й знову переконувало мене, що ваше покоління здатне перетворити це століття на епоху миру й злагоди. Ви маєте засоби для примирення нашого зламаного людства з ним самим і зі світом природи.

Одначе потенціал оновлення, який демонструє ваше покоління, оточують тіні старого світу — темний хаос болю і сліз. Ви маєте опиратися навмисному побороюванню знання, яке досягло нині таких масштабів, що ненависть,

егоїзм, насильство, жадібність і фанатизм загрожують самому майбутньому життя на землі. Переконалий, що вам вистачить наполегливості й сили боротися за майбутнє і протистояти отриманому в спадок віковому невігластву.

Мої юні друзі! Я бачу у вас надію людства. І хочу заявити голосно й чітко, щоб ви почули й відповіли на мій заклик: я впевнений у майбутньому, бо ви здатні повести людство вперед, до нової форми братерства, справедливості й солідарності.

Я звертаюся до вас зі знанням, яке здобув через досвід. Мені вісімдесят два роки. Коли мав шістнадцять¹, 17 листопада 1950 року, я втратив свободу, сівши на золотий трон у Лхасі й прийнявши всю верховну владу в Тибеті — релігійну й світську. Коли мені було двадцять п'ять, у березні 1959-го, я втратив свою країну в результаті насильницької анексії Китайською Народною Республікою. Я народився 1935 року й пережив багато жахів ХХ століття — періоду, якому судилося поба-

¹ Згідно з тибетськими звичаями, на момент народження людина має 1 рік. (Тут і далі прим. авт.)

чити найстрашніші кровопролиття у всій людській історії. І все одно надзвичайний людський інтелект замість того, щоб служити життю, глекати й берегти його, надто часто використовує свою винахідливість для руйнування, спромігшись залучити до цього навіть силу сонячної енергії. Ви народилися у світі надпотужних ядерних арсеналів, яких вистачить на те, щоб знищити планету десятки разів.

Ваші діди й батьки пережили дві світові війни та безліч конфліктів, які породили на землі жахливе спустошення і спричинили смерть 231 мільйона людей за минуле століття. Людство затопило цунамі небаченої жорстокості, викликаної фанатичним націоналізмом, расизмом, антисемітизмом та ідеологічною пропагандою. Я жив у часи нацистського голокосту в Європі, ядерних бомбардувань Японії, Холодної війни, масових убивств цивільного населення в Кореї, В'єтнамі й Камбоджі, Культурної революції й голоду, наслідком яких стала загибель понад 70 мільйонів осіб у Китаї й Тибеті.

Ми бачили, як конфлікти в Афганістані й на Близькому Сході спустошували регіон, що

колись був історичною колискою людства. Ми бачили фотографії з узбережжя Середземного моря, де хвилі несуть тіла дітей, підлітків, чоловіків і жінок, які потонули, намагаючись допливти до Європи з надією здобути краще життя й можливість допомогти вижити своїм рідним.

Ми — очевидці невпинного руйнування земної екосистеми й катастрофічного зменшення біологічного розмаїття, адже кожні двадцять хвилин зникає новий вид рослин чи тварин. Ми мовчазні свідки вирубки амазонських лісів — цих останніх великих легень планети — як і закислення наших океанів, знебарвлення Великого Бар'єрного рифу й танення льодовиків Арктики й Антарктики. На «Третьюму полюсі», у Тибеті, зникнення 46 000 гімалайських льодовиків загрожує пересиханням найбільших річок Азії, які забезпечують водою півтора мільярда людей. Ви теж усе це добре знаєте. Ви народились і зростаєте в цьому світі зі знанням про глобальні масштаби руйнування внаслідок війн, тероризму й винищення природних ресурсів.

Я ЗВЕРТАЮСЯ
ДО МОЛОДІ
ВСЬОГО СВІТУ

Європейський Союз — модель миру у світі

Остерігайтеся «синдрому злого світу»¹. Якщо ви йому піддастесь, ризикуєте впасти у відчай і не помітити, що у світі завдяки поширенню знань про демократію й людські права зростає прагнення миру. Ніколи не забувайте, що справжнє примирення можливе. Згадайте Німеччину й Францію. З XVI століття не менше двадцяти разів їх розривали воєнні конфлікти, варварство яких сягнуло свого апогею у двох світових війнах минулого століття. У 1914 й 1939 роках із Парижа й Берліна молодих солдатів спрямовували на фронт. Вони були вашого віку й навіть не уявляли, які звірства чекатимуть їх на полі бою, у багні окопів, у жахіттях таборів смерті. Знищені покоління молодих людей, згорьовані сім'ї, мільйони сиріт, зруйновані країни, поставлена на коліна цивілізація.

¹ Теорія професора Джорджа Гербнера (1919—2005) про те, що насильство на екрані викликає зростання насильства, тривоги й невпевненості в реальному світі.

Але саме в цих колишніх войовничих країнах прагнення миру стало сильніше за агресивний патріотизм. Далекоглядні лідери Конрад Аденауер і Роберт Шуман, спираючись на свою глибоку віру в братерство й солідарність, заклали підвалини Європейського Союзу. Інші політичні лідери продовжили їхню роботу, керуючись принципами консенсусу, намагаючись загоїти рани багатьох людей, які опинилися під перехресним вогнем конфліктів у всьому світі.

Справжню надію на ваше покоління дає мені європейська модель. Її поступ до миру втілює нову реальність, у яку рухається це століття, і навіть зростання націоналізму в деяких країнах спільноти не може зупинити цього руху. Як ви знаєте, у різних частинах світу існує чимало організацій, заснованих за принципами Європейського Союзу¹. Ви теж можете допомогти в посиленні інтеграції для запобігання конфліктам. Можете сприяти поширенню демократичних цінностей і основних

¹ Наприклад, Африканський Союз, АСЕАН (Азія), НАФТА, Меркосур, АЕА, Карибська співдружність тощо.

свобод у світі, підтримуючи зусилля різних країн у недемократичних регіонах на всіх континентах. Я прошу вас подумати, як саме ви можете долучитися до процесу поширення цього «духу єдності» у світі.

Молоді африканці, ви можете допомогти зміцненню Африканського Союзу, що об'єднує всі країни вашого величезного континенту. Молоді американці й канадці, ви можете збудувати Північноамериканський Союз, молодь Латинської Америки — Латиноамериканський Союз, молодь Азії — Азійський Союз. На міжнародному рівні це дасть ООН значно більше шансів на реалізацію прекрасного гасла, яким починається преамбула до її Статуту: «Ми, народи об'єднаних націй...»